

نقش ابعاد شخصیت و جنسیت در پیش‌بینی سازگاری زناشویی

عطا شاکریان^{۱*}

چکیده

زمینه: متغیرهای شخصیتی از جمله عوامل مؤثر بر سازگاری زناشویی می‌باشند. ویژگی‌های شخصیتی در تمام زمینه‌های زندگی و روابط اجتماعی انسان جلوه‌گر می‌شود و در مسأله پراهمیتی چون ازدواج، سازگاری زوجین و رضایت، آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. هدف پژوهش حاضر بررسی نقش ابعاد شخصیت و جنسیت در پیش‌بینی سازگاری زناشویی است. روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی - تحلیلی است. جامعه آماری دانشجویان مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای دانشگاه آزاد اسلامی کردستان بودند. حجم نمونه شامل ۲۲۴ زوج دانشجوی بود که به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای دومرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل آزمون‌های نئوفرم کوتاه و سازگاری زناشویی لاک-والاس بود. یافته‌ها: ضرایب رگرسیون هر یک از شش متغیر پیش‌بینی نشان می‌دهد که برون‌گرایی ($P < 0/05$)، دلپذیر بودن ($P < 0/01$)، وظیفه‌شناسی ($P < 0/01$)، روان‌نژندی ($P < 0/01$) و جنسیت ($P < 0/05$) می‌توانند واریانس متغیر سازگاری زناشویی را به صورت معنادار تبیین کنند. همچنین ضریب تأثیر متغیر جنسیت ($B = 0/436$) با توجه به آماره T نشان می‌دهد که متغیر جنسیت با اطمینان ۰/۹۹ می‌تواند تغییرات مربوط به سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند به این معنی که سازگاری زناشویی زنان در این مطالعه بیشتر از مردان بود.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش در بررسی نقش ابعاد شخصیت و جنسیت در پیش‌بینی سازگاری زناشویی نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، دلپذیر بودن، وظیفه‌شناسی، روان‌نژندی و جنسیت می‌تواند سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند.

کلیدواژه‌ها: پنج عامل شخصیت، سازگاری زناشویی، جنسیت

پذیرش: ۱۳۹۰/۰۶/۲۹

دریافت: ۱۳۹۰/۲/۷

۱. گروه روانشناسی و مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج

* عهده‌دار مکاتبات: سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، تلفن: ۰۸۷۱-۳۲۸۹۴۱۳

Email: ashaker@iausdj.ac.ir

مقدمه

احیاء‌کننده خانواده دانست. براساس نظریه لاک و والاس، سازگاری زناشویی به‌عنوان برون‌سازی هر یک از زوجین در موقعیت زمانی معین تعریف شده است (۳). سازگاری زناشویی یکی از اصطلاحاتی است که به‌طور وسیع در مطالعات خانواده و زناشویی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این اصطلاح با بسیاری از اصطلاحات دیگر همچون «رضایت زناشویی»، «شادکامی زناشویی»، «موفقیت زناشویی» و «ثبات زناشویی» مرتبط است. در حالی که اصطلاحات قبلی هر کدام تنها یک بعد از ازدواج را نشان می‌دهند، سازگاری زناشویی یک اصطلاح

امروزه خانواده همچنان به‌عنوان زیربنایی‌ترین رکن جامعه، مورد توجه تمام دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت است. سازمان بهداشت جهانی، خانواده را به‌عنوان عامل اجتماعی اولیه در افزایش سلامت و بهزیستی معرفی کرده است (۱). یکی از زمینه‌های سازگاری در زندگی انسان، موضوع ازدواج است تا آن‌جا که ازدواج موفق و رضامندانه، مستلزم سطح پایداری از سازگاری زوجین است (۲). سازگاری زناشویی را می‌توان به‌عنوان نظام خانواده یا حتی بخشی از نیروهای تأمین حیات و

شخصیت با استفاده از دیدگاه‌های صفات و همچنین دیدگاه‌های زیستی - روانی اذعان دارند که شخصیت، نقش حساسی در پیش‌بینی سازگاری دارد (۱۱). ویژگی‌های شخصیتی در تمام زمینه‌های زندگی و روابط اجتماعی انسان جلوه‌گر می‌شود و به‌صورت مستقیم به‌عنوان عاملی تأثیرگذار بر فرایندهای ارتباطی زوجها اثر می‌گذارد و سازگاری آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

پیشینه پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی زوجین از جمله مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر میزان رضایت از زندگی است که در تبیین تغییرات رضامندی و سازگاری زناشویی، اهمیت ویژه‌ای دارد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد سازگاری و رضایت زناشویی، بیشترین تأثیر را از ویژگی‌های شخصیتی زوجین دریافت می‌کند (۱۹-۱۲).

وجود تعارض در زندگی، بخش اجتناب‌ناپذیر هستی انسان را تشکیل می‌دهد. این موضوع هم می‌تواند جنبه مثبت و رشددهنده و هم جنبه منفی و تخریبی در روابط انسانی داشته باشد. شناسایی عوامل مؤثر بر آن، یک رهیافت مناسب جهت بهره‌برداری از جنبه‌های مثبت تعارض و جلوگیری از متلاشی شدن خانواده‌ها است. بنابر دلایل مذکور، تحقیق حاضر با هدف تعیین رابطه دو متغیر مهم شخصیت و جنسیت بر سازگاری زناشویی در بین دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد سنندج صورت گرفت. در این راستا فرضیه‌ها و پرسش تحقیق به‌نحوی تنظیم گردید تا سازگاری زناشویی در قالب مفهوم ویژگی‌های شخصیتی و جنسیتی تبیین گردد. پرسش‌های مطالعه عبارت بودند از این‌که آیا بین عوامل شخصیتی و سازگاری زناشویی دانشجویان رابطه وجود دارد و همچنین آیا بین زنان و مردان دانشجویان از نظر میزان سازگاری زناشویی تفاوت وجود دارد؟

اهمیت این پژوهش از آن رو است که عمده پژوهش‌های انجام‌شده در این رابطه بر روی جمعیت‌های غیر ایرانی صورت گرفته است (۲۰ و ۲۳) و در مطالعات انجام‌گرفته بر روی آزمودنی‌های ایرانی، عمدتاً به بررسی

چندبعدی است که سطوح چندگانه ازدواج را روشن می‌کند و فرایندی است که در طول زندگی زوجین به‌وجود می‌آید، زیرا لازمه آن انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصیتی، ایجاد قواعد رفتاری و شکل‌گیری الگوهای مراوده‌ای است. از این رو سازگاری زناشویی یک فرایند تکاملی میان زن و شوهر است (۴). سازگاری در روابط زناشویی بر جنبه‌های مختلف کیفیت زندگی از جمله سلامت روانی زوجین، رضایت از زندگی، رضایت از شغل و میزان درآمد، موفقیت تحصیلی و حتی طول عمر تأثیر می‌گذارد و تحقیقات متعدد، اهمیت سازگاری زناشویی را تأیید می‌کند (۵-۸). سازگاری و عملکرد زناشویی، سازه‌ای چندبعدی است که ابعاد مختلف آن می‌توانند تغییرات متفاوتی داشته باشند. در پژوهش‌های مختلف، عوامل گوناگونی به‌عنوان عوامل مؤثر بر سازگاری زناشویی شناسایی شده‌اند که از جمله این عوامل می‌توان به عوامل زمینه‌ای-فردی، عوامل اجتماعی-فرهنگی و ویژگی‌های فردی اشاره کرد (۹). در میان ویژگی‌های فردی، متغیرهای شخصیتی به‌عنوان یکی از عوامل بر سازگاری زناشویی مؤثر است. تحقیقات نشان می‌دهند که عوامل شخصیتی، پیش‌بینی‌های تجربی در سازگاری زناشویی هستند. شخصیت به‌عنوان سازمان درونی سیستم‌های عاطفی، احساسی، شناختی و مفهومی فرد تعریف شده که تعیین‌کننده واکنش‌های منحصر به فرد انسان به محیط است (۱۰). یکی از نظریه‌های مربوط به ابعاد شخصیت، مدل پنج‌عاملی شخصیت (Five-Factor Model of personality) رابرت مک‌کری (Robert Mc Crae) و پل کوستا (Paul Costa) است. مدل پنج‌عاملی شخصیت، افراد را به پنج بعد روان‌رنجوری (N: Neuroticism)، برون‌گرایی (E: Extroversion)، وظیفه‌شناسی (C: Conscientiousness)، دلب‌پذیری (A: Agreeableness) و انعطاف‌پذیری (O: Openness) تقسیم می‌کند. هر یک از افراد برحسب ویژگی شخصیتی خود طبق این مدل می‌توانند نگرش و گرایش خاصی نسبت به جنبه‌های مختلف زندگی داشته باشند. نظریه

لیکرت (۱ کاملاً موافقم و ۵ کاملاً مخالفم) تهیه شده است که هر ۱۲ گویه آن یکی از پنج عامل بزرگ شخصیت (برونگرایی، همسازی، وظیفه‌شناسی، روان‌آزرده‌خویی و گشودگی) را اندازه‌گیری و نمرات هر عامل جداگانه محاسبه می‌شود و در نهایت پنج نمره به‌دست می‌آید. نتایج ضرایب اعتبار (بازآزمایی) پرسشنامه در نمونه‌ای از دانشجویان آمریکایی به فاصله ۳ ماه بین ۰/۸۳-۰/۷۵ گزارش شده است، ضریب پایایی طولانی (۶ ساله) برای مقیاس‌های نوروزگرایی، برون‌گرایی و گشودگی در دامنه ۰/۸۳-۰/۶۸، و برای دو رگه همسازی و وظیفه‌شناسی (با فاصله دو سال) به ترتیب برابر با ۰/۷۹ و ۰/۶۳ گزارش شده است. ضرایب همسایه درونی برای دانشجویان ایرانی در هر یک از رگه‌های نوروزگرایی، برون‌گرایی، گشودگی، همسازی و وظیفه‌شناسی به ترتیب برابر با ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ و ضرایب همبستگی درونی آن‌ها بین ۰/۸۷-۰/۵۶ به‌دست آمده است. بررسی روایی همزمان پرسشنامه از طریق همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی و ارزیابی مشاهده‌گر، بین ۰/۴۵ برای رگه همسازی تا ۰/۶۶ برای برون‌گرایی بوده است (۲۰).

آزمون سازگاری زناشویی لاک-والاس نیز یک پرسشنامه خودگزارش‌دهی کوتاه است که به‌منظور اندازه‌گیری کیفیت کنش‌وری ازدواج طراحی شده و معمول‌ترین ابزار اندازه‌گیری به‌کاربرده‌شده در این زمینه است (۲۱ و ۲۲). این آزمون حاوی ۱۵ ماده است که نشان می‌دهند تا چه حد پاسخ‌دهنده با همسر خود در خصوص تعدادی از فعالیت‌هایی که در سازگاری زناشویی نقش بنیادین دارند، موافق است. آزمون بایستی به‌وسیله هر یک از زوجین به‌طور جداگانه تکمیل شود و بدین ترتیب امکان اندازه‌گیری کلی سازگاری زناشویی بر پایه ادراک بین فردی از روابط زناشویی را فراهم می‌آورد (۲۱). دامنه نمرات این آزمون می‌تواند از ۱۵۸-۲ باشد. نمرات پایین، ناسازگاری و نمرات بالا، سازگاری را نشان می‌دهد و نمرات پایین‌تر از ۱۰۰ نشان‌دهنده

رابطه خصوصیات شخصیتی، صرفاً با رضایت زناشویی پرداخته شده است و افراد مورد مطالعه غالباً یا یکی از زوجین را شامل می‌شده و یا از جمعیت‌های غیردانشجو انتخاب گردیده است (۶، ۱۴ و ۱۵). با توجه به این‌که خانواده‌های دانشجو هم به لحاظ جوان و کم‌تجربه بودن و هم به لحاظ مشکلات مالی مجبورند استرس‌های متعدد و گاه منحصر به‌فردی را در مقایسه با سایر گروه‌های اجتماعی تحمل نمایند، پژوهش حاضر می‌تواند در جهت شناخت راه‌کارهای استحکام‌بخشی روابط خانوادگی در این قشر مهم از جامعه با ارزش باشد.

مواد و روش‌ها

جامعه آماری پژوهش، دانشجویان مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ (نیمسال دوم) دانشگاه آزاد اسلامی کردستان بودند که تعداد آنان ۱۵۰۰۰ نفر بود. حجم نمونه شامل ۲۲۴ زوج از دانشجویان (زن و شوهر) بود که با استفاده از فرمول کوکران (Cochran) به‌دست آمد. روش نمونه‌گیری این پژوهش، خوشه‌ای دومرحله‌ای بود. در ابتدا با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، سه واحد دانشگاهی (سنندج، سقز و مریوان) از میان پنج واحد انتخاب شدند. پس از شناسایی دانشجویان متأهل با استفاده از روش نمونه‌گیری ساده، تعداد ۲۲۴ زوج از آن‌ها انتخاب شدند. علت استفاده از روش نمونه‌گیری این است که در ابتدا لیست دانشجویان متأهل به‌صورت کامل در اختیار نبوده و به‌همین دلیل ابتدا با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، سه واحد دانشگاهی انتخاب شدند تا نمونه محدود گردد. سپس در هر واحد دانشگاهی براساس لیست دانشجویان، متأهلین شناسایی و ۲۲۴ زوج به‌صورت نمونه‌گیری تصادفی بدون جایگزینی انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه نتوفر کم‌تاه (NEO-FFI) و آزمون سازگاری زناشویی لاک-والاس (Lock-Wallace Marital Adjustment Test) بود. پرسشنامه پنج عاملی نتو از ۶۰ گویه براساس مقیاس

سازگاری زناشویی بر ابعاد شخصیت و جنسیت، ضرایب مربوط به معادله پیش‌بینی در جدول ۲ ارائه گردیده است. ضرایب رگرسیون هر یک از شش متغیر پیش‌بینی نشان می‌دهد که برون‌گرایی ($P < 0/05$)، دلبذیربودن ($P < 0/01$)، وظیفه‌شناسی ($P < 0/01$)، روان‌نژندی ($P < 0/01$) و جنسیت ($P < 0/05$) می‌توانند واریانس متغیر سازگاری زناشویی را به‌صورت معنادار تبیین کنند. ضریب تأثیر برون‌گرایی ($B = 0/204$) با توجه به آماره t نشان می‌دهد که برون‌گرایی با اطمینان ۰/۹۵ می‌تواند تغییرات مربوط به سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند. این ضریب دارای تأثیر مثبت است و معنای آن این است که اگر یک واحد به‌میزان برون‌گرایی اضافه شود مقدار ۰/۲۰ بر نمره فرد در سازگاری زناشویی اضافه می‌شود. همچنین ضریب تأثیر متغیر دلبذیربودن ($B = 0/638$) با توجه به آماره T نشان می‌دهد که متغیر دلبذیربودن با اطمینان ۰/۹۹ می‌تواند تغییرات مربوط به سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند. این ضریب دارای تأثیر مثبت است و معنای آن این است که اگر یک واحد به‌میزان دلبذیربودن اضافه شود مقدار ۰/۶۴ به نمره فرد در سازگاری زناشویی اضافه می‌شود. ضریب تأثیر وظیفه‌شناسی نیز ($B = 0/265$) با توجه به آماره T نشان می‌دهد که وظیفه‌شناسی با اطمینان ۰/۹۹ می‌تواند تغییرات مربوط به سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند.

تئیدگی در روابط زناشویی است. آزمون سازگاری زناشویی در ادبیات روانشناختی به‌عنوان ابزار معتبر اندازه‌گیری رضایت از ازدواج و مقیاسی برای پیش‌بینی سازگاری آینده شناخته می‌شود (۲۳ و ۲۴). این آزمون با کاربرد روش دو نیمه کردن، اعتبار ۹۰ درصد را نشان داده است. همچنین این آزمون با ایجاد تمایز واضح و آشکار بین همسرانی که به‌خوبی سازش یافته‌اند و آن‌هایی که در ازدواج خود دچار تئیدگی هستند، روایی بسیار بالایی نشان داده است (۲۵). این آزمون توسط مظاهری (۱۹۹۷ و ۱۳۷۹) ترجمه و روی یک نمونه از زوج‌های ایرانی به کار برده شده است (۲۶).

یافته‌ها

رابطه ابعاد شخصیت و جنس به‌عنوان متغیرهای پیش‌بین با سازگاری زناشویی به‌عنوان متغیر ملاک با استفاده از تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفت. نتایج تحلیل واریانس مربوط به رگرسیون سازگاری زناشویی بر ابعاد شخصیت در جدول ۱ ارائه گردیده است.

براساس این نتایج، میزان F مشاهده‌شده ($14/056$) معنادار است ($P < 0/01$) و ۲۸ درصد واریانس مربوط به سازگاری زناشویی توسط ابعاد شخصیت و جنسیت تبیین می‌شود ($R^2 = 0/287$). با توجه به معنادار بودن رگرسیون

جدول ۱- نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام ویژگی‌های شخصیت بر سازگاری زناشویی

گام	متغیر	b	β	t	سطح معنادار	F	سطح معنادار (F)	R^2
۱	وظیفه‌شناسی	۱/۰۸	۰/۴۰	۱۴/۵۴۶	۰/۰۰۰	۸۰/۵۶	۰/۲۸۷	٪ ۸
۲	وظیفه‌شناسی	۰/۹۰	۰/۳۲	۵/۷۰	۰/۰۰۰۳۴	۵۳/۸۳	۰/۰۰۰۴۵	٪ ۲۳/۴
	دلبذیربودن	۰/۸۷	۰/۳۲	۵/۸۹	۰/۰۰۰۳۲			
۳	وظیفه‌شناسی	۰/۶۷	۰/۴۳	۴/۸۹	۰/۰۰۰۸	۴۳/۶۷	۰/۰۰۰۰۳	٪ ۲۶/۷
	دلبذیربودن	۰/۷۲	۰/۳۲	۴/۷۶	۰/۰۰۰۳			
	روان‌نژندی	۰/۳۴	۰/۱۵	۰/۲۷۶	۰/۰۰۶			

زناشویی ارتباط دارد. نتایج این پژوهش در خصوص ویژگی شخصیت برون‌گرایی که شامل اجتماعی بودن و صفاتی مثل سرزندگی، شادابی، جرأت‌ورزی، نیاز به فعالیت، هیجان و تحرک است با برخی از تحقیقات انجام‌شده در زمینه رضایت از زندگی و سازگاری زناشویی همخوانی دارد (۱۱، ۱۵، ۲۵، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰ و ۳۱). نمرات بالا در عامل برون‌گرایی با تجربه هیجانات مثبت، ارزیابی مثبت از وضعیت سلامت عمومی، کارکردهای جسمی بهتر و رضایت زندگی بالاتر توأم است (۳۲). نتایج به‌دست‌آمده در خصوص امکان پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس عامل شخصیتی دلپذیر بودن که صداقت، نودوستی و همدردی را در بر دارد با برخی از پژوهش‌های انجام‌شده همخوانی دارد (۱۱، ۱۸، ۲۸، ۳۳ و ۳۴). دلپذیر بودن از متغیرهای پیش‌بینی‌کننده قوی سازگاری و رضایت زناشویی است و به‌عنوان یک فرایند درون شخصیتی، تأثیر مهمی بر کیفیت روابط بین شخصی نزدیک دارد (۳۴).

عامل شخصیتی وظیفه‌شناسی نشانگر ثبات و پایداری ازدواج در میان زوجین است و به‌خوبی می‌تواند میزان سازگاری زوجین را پیش‌بینی نماید (۳۵). این عامل شامل کوشش منظم برای اهداف و پیروی جدی از اصول است و می‌توان به سعی آنان برای داشتن روابط زناشویی پایدار و مثبت امیدوار بود (۲۷). نتایج به‌دست‌آمده در مورد این ویژگی شخصیتی با برخی از تحقیقات انجام‌شده هماهنگی دارد (۱۱ و ۱۵). روان‌نژندی پیش‌بینی‌کننده منفی سازگاری زناشویی است. این بعد از ویژگی‌های شخصیتی شامل حساسیت به داشتن عقاید غیرواقعی، کنترل ضعیف امیال و تمایل به تجربه پریشانی روان‌شناختی به شکل اضطراب، خشم، افسردگی، خجالت، تنفر و دامنه‌ای از هیجانات منفی است. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان اشاره کرد که زوج‌های روان‌نژند دارای عواطف منفی هستند و تمایل بیشتری به تکانش‌گری و آسیب‌پذیری دارند بنابراین معمولاً سطح سازگاری زوجین را تحت تأثیر قرار می‌دهد. چنین

جدول ۲- ضرایب معادله پیش‌بینی سازگاری زناشویی با استفاده از

ابعاد شخصیت و جنس			
مدل	سازگاری زناشویی	t	معنادار
برونگرایی	۰/۲۰۴	۲/۳۱۸	۰/۰۲۱
دلپذیر بودن	۰/۶۳۸	۵/۵۲۰	۰/۰۰۱
وظیفه‌شناسی	۰/۲۶۵	۲/۷۳۷	۰/۰۰۷
انعطاف‌پذیری	-۰/۱۱۱	-۱/۳۹۹	۰/۱۶۳
روان‌نژندی	-۰/۳۲۷	-۲/۸۹۷	۰/۰۰۴
جنسیت	۰/۴۳۱	۳/۲۰۸	۰/۰۰۹

این ضریب نیز دارای تأثیر مثبت است و معنای آن این است که اگر یک واحد به میزان وظیفه‌شناسی اضافه شود مقدار ۰/۲۶ نمره فرد در سازگاری زناشویی افزایش می‌یابد. ضریب تأثیر روان‌نژندی ($B = -0.327$) نیز با توجه به آماره T نشان می‌دهد که روان‌نژندی با اطمینان ۰/۹۹ می‌تواند تغییرات مربوط به سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند. این ضریب دارای تأثیر منفی است و معنای آن این است که اگر یک واحد به میزان روان‌نژندی اضافه شود مقدار ۰/۳۳ از نمره فرد در سازگاری زناشویی کاهش می‌یابد. همچنین ضریب تأثیر متغیر جنسیت ($B = 0.431$) با توجه به آماره T نشان می‌دهد که متغیر جنسیت با اطمینان ۰/۹۹ می‌تواند تغییرات مربوط به سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند. این ضریب دارای تأثیر مثبت است و معنای آن این است که اگر یک واحد به میزان جنسیت اضافه شود مقدار ۰/۴۴ به نمره فرد در سازگاری زناشویی اضافه می‌شود. با توجه به این که برای متغیر جنسیت، کد یک برای مردان و کد دو برای زنان تعریف شده است معنی آن این است که سازگاری زناشویی زنان بیشتر از مردان است.

بحث

یافته‌های پژوهش در بررسی نقش ابعاد شخصیتی و جنسیت در پیش‌بینی سازگاری زناشویی نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، دلپذیر بودن، وظیفه‌شناسی، روان‌نژندی و جنسیت با پیش‌بینی سازگاری

ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، دلیپذیر بودن، وظیفه‌شناسی روان‌نژندی و جنسیت می‌تواند سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند. هرچند استفاده از آزمون شخصیتی NEO به‌عنوان یک مقیاس سنجش شخصیتی در مشاوره ازدواج مفید به‌نظر می‌رسد اما با توجه به وسعت کیفیت تعاملات و روابط بین زوجین، انجام پژوهش‌ها و بررسی‌های بیشتر در خصوص ویژگی‌های شخصیتی با سازگاری زناشویی لازم است.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از شورای محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، کمال تشکر و امتنان را دارد.

رفتارهایی سطح رضایت و سازگاری زوجین را کاهش می‌دهد. نتایج پژوهش در خصوص تأثیر جنسیت بر سازگاری زناشویی نشان می‌دهد که زنان در مقایسه با مردان، سازگاری زناشویی بیشتری دارند. نتایج پژوهش‌های انجام‌شده در این زمینه متناقض است. در برخی پژوهش‌ها میزان رضایت و سازگاری مردان از زنان بیشتر گزارش شده است (۳۶-۳۸). در تبیین این یافته می‌توان اشاره کرد که با توجه به سال‌های اول ازدواج این دانشجویان و جوانی آنان و همچنین ایفای نقش‌های اجتماعی در جامعه، سازگاری زنان مورد مطالعه در این پژوهش بیشتر است.

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش در بررسی نقش ابعاد شخصیت و جنسیت در پیش‌بینی سازگاری زناشویی نشان می‌دهد که

References

- Campbell TL. The effectiveness of family interventions for physical disorders. *J Marital Fam Ther.* 2003;29(2), 263-81.
- Tigari A, Asgharnejad A, Bayan nejad SA, Abdin A. [Contrasting emotional intelligence and marital satisfaction and their contribution to maladjustment couples and adjustable ones in Sari city. (Persian)]. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences.* 2006; 16 (55): 78-86.
- Aliakbari Dehkordi M. [Relationship between women sexual function and marital adjustment. (Persian)]. *Journal of Behavioral Sciences.* 2010; 4 (3): 199-206.
- GhorbanaliPoor M, Farahani H, Borjali A, Moghadas L. [Effects of Education for changes and innovations in social living on marital satisfaction. (Persian)]. *Psychological Quarterly of Educational Science and Psychology, Alzahra university.* 2008; 4(3): 57-70
- Sprecher S. Equity and social exchange in dating couples: Associations with satisfaction, commitment and stability. *J Marriage Fam.* 2001;63(3):599-613.
- Byers ES. Relationship satisfaction and sexual satisfaction: a longitudinal study of individuals in long-term relationships. *J Sex Res.* 2005;42(2):113-8.
- Trudel G. Sexuality and marital life: results of a survey. *J Sex Marital Ther.* 2002;28(3):229-49.
- Santtila P, Wager I, Witting K, Harlaar N, Jern P, Johansson A, et al. Discrepancies between sexual desire and sexual activity: gender differences and associations with relationship satisfaction. *J Sex Marital Ther.* 2008;34(1):29-42.
- Ahmadi A. [Inspecting effective field-personal factors and effective communicative-bilateral factors on marital satisfaction. (Persian)] *Quarterly of Family Research.* 2006; 1(3):221-37.
- Dole C, Schroeder GR. The impact of various factors on the personality, job satisfaction and turnover intentions of professional accountants. *J Managerial Auditing.* 2001; 16 (4):234 -245.
- Gholizadeh Z, Barzegari L, Gharibi H, Babapoor Kheirodini J. [Inspecting the NEO-FFI personality factor and marital satisfaction (Persian)]. *Scientific-Research Journal of Behavior, Clinical Psychology and Personality, Shahed University.* 2010; 17 (43): 57-66.
- Luo S, Klohnen EC. Assortative mating and marital quality in newlyweds: a couple-centered approach. *J Pers Soc Psychol.* 2005;88(2):304-26.
- Gattis KS, Berns S, Simpson LE, Christensen A. Birds of a feather or strange birds? Ties among personality dimensions, similarity, and marital quality. *J Fam Psychol.* 2004;18(4):564-74.
- Donnellan M, Conger R, Bryant C. The big five and enduring marriages. *J Res Pers.* 2004;38:481-504.

15. Shiota MN, Levenson RW. Birds of a feather don't always fly farthest: similarity in Big Five personality predicts more negative marital satisfaction trajectories in long-term marriages. *Psychol Aging*. 2007; 22(4):666-75.
16. Charania MR. Personality Influence on Marital Satisfaction: An Examination of Actor, Partner, and Interaction Effects. Presented to the Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Arlington in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of doctor of philosophy University of Texas at arlington. 2007; 187-208.
17. Spotts EL, Lichtenstein P, Pedersen N, Neiderhiser JM, Hansson K, Cederblad M, et al. Personality and marital satisfaction: a behavioral analysis. *European J Personality*. 2005;19 (3):205-27.
18. Humbad MN, Donnellan MB, Iacono WG, Burt SA. Externalizing psychopathology and marital adjustment in long-term marriages: results from a large combined sample of married couples. *J Abnorm Psychol*. 2010;119(1):151-62.
19. Fisher TD, McNulty JK. Neuroticism and marital satisfaction: the mediating role played by the sexual relationship. *J Fam Psychol*. 2008;22(1):112-22.
20. Garousi Farshi MT. [Innovative methods for evaluating personality. Analytical application in personality studies. (Persian)]. 1st ed. Tabriz: Danial Publication and Progress Society. 2000; 91-7.
21. Harrison DF, Westhuis DJ. Rating scales for marital adjustment. *J Soc Serv Res*. 1989; 13, 86-105.
22. Billings A. Conflict resolution in distressed and nondistressed married couples. *J Consult Clin Psychol*. 1979;47(2):368-76.
23. Coleman RE, Miller AG. The relationship between depression and marital maladjustment in a clinic population: a multitrait-multimethod study. *J Consult Clin Psychol*. 1975; 43(5):647-51.
24. Sanaei B. [Comparing family evaluation and marriage (Persian)]. Tehran: Besat Publication Institute. 2000; 59-63.
25. Locke JH, Wallace MK. Short marital-adjustment and prediction tests: their reliability and validity. *J Marriage and Family Living*. 1959;21(3): 251-5.
26. Mazaheri m. [The compared Mental Health marriages of couples with marriages ordinary student. (Persian)]. *Journal of psychology*. 2003;7(1): 89-100.
27. Botwin MD, Buss DM, Shackelford TK. Personality and mate preferences: five factors in mate selection and marital satisfaction. *J Pers*. 1997;65(1):107-36.
28. Muhammadzadeh Ibrahimi A, Farhad J, BorjAli A. [The relationship between similarity base on personality dimensions of couples and marital satisfaction. (Persian)]. *Psychological and Scientific Educational Quarterly*. 2007; (10)3: 55-71.
29. Danesh A. [The effect of similarity/confliction in personality traits of introverts/extroverts on marital satisfaction (Persian)]. *Journal of Daneshwar Raftar*. 2006;10, 57-67.
30. Shokrkon H, Khojastehmehr R, Atari E, Haghighi J, Shahni Elagh M. [Inspecting personality traits, social skills, dependence types and demographic characteristics as predictors of success and failure in marital relationships in divorce candidates and normal couples in Ahwaz. (Persian)]. *Journal of Educational Science and Psychology*. 2007;13(1):93-110.
31. Shakerian A, Fatem A, Farhadian M. [A survey on relationship between personality characteristics and marital satisfaction. (Persian)]. *Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*. 2011; (59).92-99.
32. Chalabianloo Gh. R, Garoosi Farshi MT. [Relation of NEO-PI-R personality inventory and SCL-90-R: Ability of NEO inventory in mental health evaluation. (Persian)]. *Journal of Behavioral Sciences*. 2010;4(1): 51-58.
33. Attari YA, Amanollahifard A, Mehrabizadeh Honarmand M. [Relationship between personality characteristics and individual factors: A family With marital satisfaction in the state personnel office in (Persian)]. *Journal of Educational Science and Psychology*. 2006;3(13):81-108.
34. Ahadi B. [the relationship between personality and marital satisfaction. (Persian)]. *Journal Contemporary psychology*. 2008; (2)2: 31-36.
35. Jarvis MO. The long term role of Newlywed conscientiousness and religousness in marriage. Unpublished Doctoral Dissertation. University of Texas at Austin. 2006.
36. Soleimanian A. [The relationship between irrational beliefs and marital satisfaction. (Persian)]. Dissertation MA Tehran university tarbiat moalem Tehran. 1994.
37. Lavee Y, Olson DH. Seven types of marriage: empirical typology based on enrich. *J Marital Fam Ther*. 1993 Oct;19(4):325-40.
38. Tabej Bordbar F. [Contrastive investigation of marital satisfaction among married couples who are dormitory resident, M.A Thesis, (Persian)]. Tarbiat Modares university, Tehran. 2004.